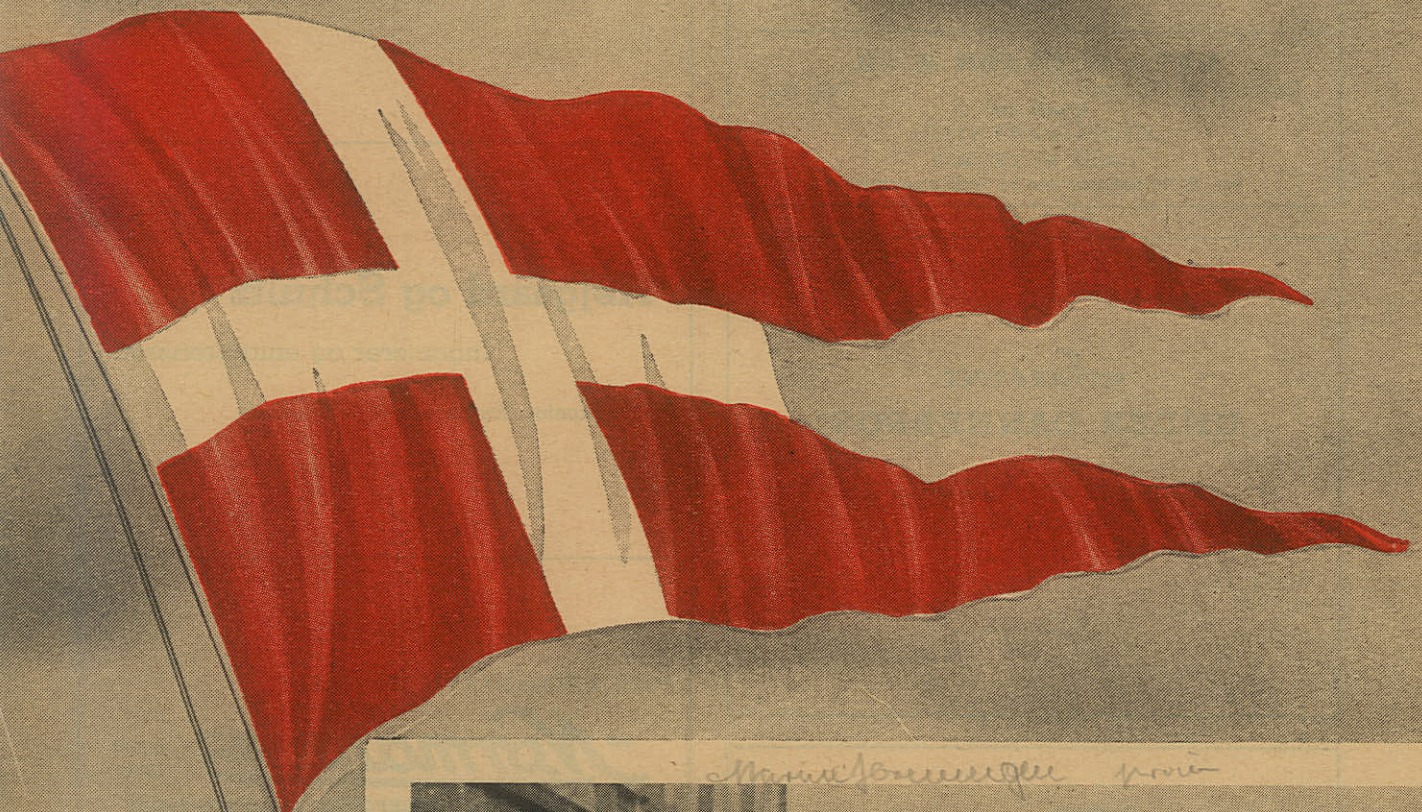

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte I - Januar
45. aarg. - 1958

NYTAARSPARADE

Chefen for Søværnet, viceadmiral *A. H. Vedel*, inspicerer ledsaget af hjemmeværnsflotilleinspektøren, kommandør *G. de Lichtenberg*, de københavnske hjemmeværnsflotiller ved nyt-aarsparaden den 12. januar 1958 paa Nordre Toldbod. (Se nærmere herom paa side 10.)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/S} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C. K. HANSEN
Grundlagt 1856

★
Skibsreder og skibsmægler

Agent for regelmæssige linier
Befragtning . Klarering . Spedition
Havari-, assurance- og I. A. T. A.-agent

★
14 tramp-, cargoliner- og tankskibe 154.000 ts. dw.

★
Korresponderende reder for

DANNEBROG

AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.

Telf. Central 72 (18 linier) . Rigs 13 (2 linier)
Telgr.-adr: »HANSEN« . Fjernskriver nr. 2501 & 2502

HEDE NIELSENS FABRIKER

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard og Schultz ^{A/S}

Ingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Evaldsgade 9 - København

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet 1916
TROMMEALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345-14345

Dansk Industri S

Fregatten JYLLAND

Den gamle fregat JYLLAND, der i mange aar har ført en hensygnende tilværelse, er endnu engang blevet genstand for offentlighedens opmærksomhed. Fregatten, der nu ligger oplagt i flaadens leje, havde hele sin istandgjorte rig indtil kort efter krigen. Da blev topstænger og bramstænger taget ned, fordi det var for dyrt at holde alt godset vedlige. Kun undermasterne blev staaende. Nu skal de ogsaa tages op for at lette trykket paa det gamle skrog, og fordi man ved at opmagasinere dem kan bevare dem bedre mod raaddenskab. Der er stadig ingen endelig afgørelse om fregattens fremtid, men chancerne for at bevare den og sætte den i stand synes ikke forbedret væsentligt paa det sidste.

Flere og flere har derfor indset, at det ville være en skam for vort land, om dette enestaaende nationale klenodie skulle gaa helt til grunde, og en række ledende personer inden for alle kredse har nu dannet et ærespræsidium for den indsamling, der skal give de nødvendige midler til en fuldstændig restaurering af den gamle fregat, den sidste veteran fra kampen ved Helgoland.

Der er allerede foretaget forskellige fremstød af Fællesudvalget, der bestaar af repræsentanter for: Nationalmuseet, Selskabet Fregatten JYLLANDs Venner, Komiteen for Fregatten JYLLANDs Bevarelse, *Marineforeningen*, Turistforeningen for Danmark, Marinehistorisk Selskab og Skovhistorisk Selskab, idet man har ladet fremstille en brevmærkat og en plakat med JYLLAND som motiv — disse sælges stadig til en pris af henholdsvis 10 øre og 5 kr. pr. stk. — men den helt store attraktion, som skal skaffe de fleste af pengene, er et landslottri paa 1 million lodsedler à 2 kr. stk., som skal sælges i tiden 1. april—31. maj 1958.

Der er en lang og spændende gevinstliste, som dog ikke kan røbes paa nuværende tidspunkt, blot kan siges saa meget, at hovedgevinsten bliver: »Køb hvad De vil, vi betaler regningerne for indtil 100.000 kr.« — og saa er den skattefri.

Der skulle saaledes ikke være nogen vanskeligheder ved at faa afsat lodsedlerne, og udvalget arbejder for øjeblikket paa at faa dannet lokalkomiteer over hele landet til at tage sig af det lokale salg. Det eneste problem er at skaffe de nødvendige kontakter med folk, der vil og kan paatage sig et saadant arbejde.

Her kan Marineforeningens medlemmer gøre en stor og fortjenstfuld indsats ved at gaa aktivt ind i arbejdet. Den gamle fregat kan og bør reddes, men det er absolut sidste frist nu, og det kan kun gores, hvis alle staar sammen og yder en indsats.

Afdelingerne har allerede eller vil i den nærmeste fremtid modtage en opfordring hertil, og udvalget beder indtrængende om, at man vil efterkomme denne. Hvis man vil lette sekretariatets arbejde — der er uhyre meget at gøre før et saadant lotteri kan løbe af stabelen — kan det gøres ved selv omgaaende at henvende sig til: *Fællesudvalget for Fregatten JYLLANDs Bevarelse, Borgergade 16, København K. (Tlf. C. 701)*, der giver alle oplysninger og staar til raadighed med al den hjælp, De maatte have brug for.

Husk endvidere, at den smukke JYLLANDs-plakat vil pynte i enhver marinestue.

Ved at anskaffe, indramme og ophænge den i alle marinestuerne støttes agitationsarbejdet for fregatten JYLLANDs bevarelse.

Nyt fra

DET MARITIME HJEMMEVÆRN

Nytaarsparaden

Søndag den 12. januar samledes de københavnske hjemmевærnsgaster til nytaarsparade i det gamle *Søkvæsthus* paa Christianshavn. Det var flotillerne 321, *København N.*, 322, *Københavns havn* og 323, *København S.*, der mødte til flotilleinspektøren, kommandør *de Lichtenbergs* nytaarsparol. Et festligt islæt i det store opbud af unge og gamle flotillegaster og de til DMH knyttede KM-ere var ankomsten af *Kvindelige Marinere*s dygtige musikkorps, der spillede i gaarden, saa det rungede mellem de gamle bygningers desværre saa medtagne mure.

Efter at KD *de Lichtenberg* havde inspiceret styrken og bragt sin nytaarshilsen afmarcheredes i sluttet formation med KMK.s musikkorps i spidsen gennem byen til Nrd. Toldbod, hvor der opmarcheredes foran Havnevæsenets administrationsbygning (se forsidebilledet).

Paa slaget 1030 ankom chefen for søværnet, der blev hilst med honnørsignaler fra musikkorpsset. Ledsaget af flotilleinspektøren skridtede viceadmiral *A. H. Vedel* den lange front af, og i en kort tale takkede Søværnets chef Det maritime Hjemmевærn for det arbejde, der var udført indtil nu. Let var det ikke i begyndelsen, sagde viceadmiralen, men med beundringsværdig taalmodighed holdt mandskabet ud, til man i dag kan arbejde under mere tilfredsstillende forhold. Viceadmiralen udtalte videre, at udsigterne for forsvaret i det kommende aar ikke tegnede alt for lyst, men hovedsagen var, at man udnyttede de midler, der blev stillet til raadighed, saa effektivt som overhovedet muligt.

Efter viceadmiralens parol defilerede den store styrke under honnøraflæggelse forbi Søværnets chef, og dermed afsluttedes Det maritime Hjemmевærns første selvstændige nytaarsparade.

Den 7.—8. december afholdt Det maritime Hjemmевærn i Djursland-området en kampøvelse i Hevringlejren, hvor der gennemførtes skarpskydning under fremrykning i terræn. Desuden var der øvelse med skarpe haandgranater og skydning med geværgranater. — Efter disse øvelser vistest film. Øvelsen overværedes af stabschefen ved Det maritime Hjemmевærn, kommandørkaptajn *Harry Larsen*, København. De kvindelige Marinere søgede for kostforplejningen.

Paa Orlogsværftet er der for tiden 3 øvelseskuttere under bygning til Det maritime Hjemmевærn (DMH 70 — 71 og 72). Det første fartøj i serien er allerede søsat og i gang med prøvesejladserne; det forventes afleveret i nær fremtid, de to næste vil hurtigt følge efter.

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmевærn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Blandt Søværnets reserveofficerer har der dog ogsaa tidligere været enkelte færingere, og i 1915 uddannedes en islandsk styrmand, *P. J. Jonsson*, til reserveløjtnant. Jonsson forrettede tjeneste som saadan under første verdenskrig, og senere overtog han ledelsen af den islandske fiskeriinspektion, hvor der yderligere var ansat endnu en islænding, der var dansk-uddannet som reserveofficer.

I mellemkrigsarene var en ung islænding elev paa Søofficersskolen; han omkom dog ved en flyveulykke, inden hans kadetuddannelse var afsluttet.

Fra Hovedbestyrelsen

I anledning af aarsskiftet har Marineforeningens formand den 20/1 overbragt Hans Majestæt *Kongen* foreningens nytårshilsen og æresformanden anmodede kommandøren om at bringe hans hilsen og tak ud til alle foreningens medlemmer.

Kongehusets ældste medlem, Prins *Georg* af Grækenland og Danmark er død, 25/11 1957, 88 aar gammel. Prins *Georg*, der lige op til de sidste aar var levende interesseret i det danske søværn og i dansk skibsfart, var dansk admiral og æresformand i Prins *Valdemar* og Prinsesse *Maries* Fond. Prinsen var født paa Corfu som søn af Kong *Georg I* af Grækenland. Efter nogle aar paa det græske landkadetakademi kom han paa kadetskolen i København. I 1889 blev han først sekondløjtnant og siden premierløjtnant, hvorefter han gik i russisk tjeneste. Paa et togt til Østasien med krydseren *PAMIAT AZOFF* reddede han den russiske storfyrstronfølger, den senere Tzar *Nikolaj II*'s liv, da denne blev overfaldet af en japansk politibetjent.

I aarene fra 1898 til 1906 var han generalguvernør over øen Kreta. Senere var prinsen sammen med sin slægtning og meget nære ven Prins *Valdemar* deltager i et togt til Østasien med Ø. K.s *BINTANG*.

Siden boede prinsen dels i Danmark, dels i Frankrig — under den anden verdenskrig dog i Sydafrika. Søværnet og søens folk vil mindes hans ranke skikkelse og aldrig svigtende elskværdighed og hjælpsomhed.

Prins *Georg* havde siden 1938 været æresmedlem af Marineforeningen. Fra Prinsens gemalinde, Prinsesse *Marie*, har Marineforeningen modtaget en haandskreven tak for foreningens kondolencetelegram i anledning dens æresmedlems bortgang.

I anledning af aarsskiftet har *Marineforeningen* udvekslet nytårshilsner med *FLOTTANS MÄN* og *Norges Orlogsforbund* samt med Danske Soldaterforeningers Landsraad, Københavnske Soldaterforeningers Samvirke, Københavns Havnevesen og *KVINDELIGE MARINERE*. Endelig er ogsaa modtaget hilsen fra Københavns, Frederiksberg, Haderslev og Godthaab afdelingerne samt fra *Dahlgreen*, et medlem i U. S. A.

Fra *Carlsbergs Mindelegat* for Brygger *I. C. Jacobsen* har *Marineforeningen* modtaget kr. 3500 til brug til indkøb af en kaproningsbaad til de værnepligtige paa Søværnets kaserne paa Holmen, hvor savnet af det rette materiel til udøvelse af roning som sport længe havde været følt. *Marineforeningens* formand har overgivet beløbet til chefen for kasernen, saaledes at denne fritidsbeskæftigelse for de værnepligtige orlogsgæster snarest kan komme i gang.

I efteraaret fratraadte kommandør *Gunnar Hovdenak* efter eget ønske som præsident for *Norges Orlogsforbund*. Indenfor Marineforeningens kreds lærte vi kommandøren at kende — senest gennem samværet under det nordiske stævne i Stockholm — som en straalende personlighed,

en retlinet og god ven, hvem vi vil savne i samarbejdet fremover.

Samtidig byder vi hans afløser, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe*, hjertelig velkommen til det nordiske samarbejde. Vi er overbeviste om, at han som sin forgænger vil fortsætte det fællesskab, den kammeratlige samarbejdsfølelse, der er opvokset de nordiske maritime kammeratforeninger imellem.

Præsidenten for *Norges Orlogsforbund*, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe*.

Vor gode ven *Bjarne Knutsen* er samtidig valgt til formand for *Oslo Orlogsforening*; som sekretær i Orlogsforbundet er han afløst af skibsreder *Aage Wilhelmsen*, stifteren af Orlogsforeningen, der ogsaa har gæstet *Marineforeningen* ved tidligere lejligheder.

Til støtte for *Marineforeningens* Københavns Afdelings Musikkorps, som nu er blevet rekonstrueret og betydeligt udvidet, har Hovedbestyrelsen bevilget et beskeden bidrag, idet man ikke maa overse dette musikkorps' betydning under større arrangementer som f. eks. det aarlige jubilæumstævne.

For al venlig opmærksomhed og den storslaaede gave, som I glædede mig med, paa min 60 aarsdag beder jeg alle herigennem modtage min hjerteligste tak.

Chr. Bonnelycke.

Husk, ved udførelse af *Marineforeningens* traditionelle flagceremonier hedder det »hejs« og »hal ned« flaget — at stryge flaget gøres kun i krigstilfælde som tegn paa overgivelse.

Det kan allerede nu meddeles, at Hovedbestyrelsen har fastsat det aarlige *sendemandsmøde*, som i aar finder sted i København, til søndag den 18. maj. *Jubilæumstævnet* paa Holmen afholdes søndag den 31. august. Nærmere meddelelser om begge stævner vil fremkomme senere.

Til eftertanke —

Pr. 25. januar 1958 var afdelingernes samlede gæld til *Marineforeningen* kr. 9.739 mod kr. 8.705 paa tilsvarende tidspunkt i fjor. —

Til trods herfor vil Hovedbestyrelsen alligevel forsøge at klare aaret uden at møde med forslag om kontingentforhøjelse ved Sendemandsmødet — spørgsmaalet bliver blot: hvordan klarer vi det underskud, der maa fremkomme, naar afdelingerne ikke betaler, hvad de skylder?

Medlemstil- og afgang i okt. kvartal 1957

Aalborg 11, Aarhus 2, Bogense 1, Bornholm 6, Brønderslev 4, Faaborg 1, Faxe 1, Fredericia 3, Frederiksberg 2, Haslev 1, Helsingør 5, Horsens 6, Hørsholm 1, Kalundborg 2, Kgs. Lyngby 1, København 6, Køge 9, Løgstør 2, Mariager 2, Nyborg 3, Nykøbing F. 1, Nykøbing Sj. 5, Odense 7, Padborg 7, Præstø 1, Randers 2, Silkeborg 2, Skive 2, Svendborg 1, Søllerød 1, Thisted 1, Thyborøn 14, Viborg 1, Vordingborg 1 — ialt 116 nye medlemmer.

Samtidig er udmeldt 162 medlemmer i oktober kvartal.

det, bl. a. har kasernebygningerne navne efter heltene fra denne kamp.

Aar efter aar er fællesgraven paa Odden kirkegaard blevet bekranset i mindet om de tapre søkrigere, der her gav deres liv for fædrelandet.

Kort og fyndigt gav *Peter Willemoës'* sidste skibschef ham i sin rapport et eftermæle, som ikke kunne være smukkere:

Faldt i slaget. Æret som savnet.

H. de L.

Fra Søværnet

I forbindelse med efteraarets øvelse genindkaldte Søværnet for første gang efter krigen ca. 220 hjemsendte befalingsmænd og menige. Efter at disse genindkaldte er hjemsendt, har Søværnskommandoen i en meddelelse udtalt, at de genindkaldte, som dels har forrettet tjeneste i ekstraordinært udrustede skibe, dels i operative stabe paa land, har gjort særdeles god fyldest.

Søværnskommandoen erkender, at en saadan genindkaldelse ofte er et uvelkomment indgreb i den enkeltes erhvervsmæssige og private forhold, og Søværnet har derfor med saa meget mere tilfredshed konstateret det gode humør og den interesse, som de genindkaldte udviste under deres korte, men krævende tjeneste, man har endvidere konstateret, at de genindkaldte har udført deres tjeneste særdeles dygtigt og tillige har udvist en fuldt ud tilfredsstillende optræden.

Kgl. koeffonarius, dr. teol. *Michael Neiiendam* har i sin egenskab af orlogsprovst deltaget i en kongres for orlogspræster fra NATO-landene. Dr. Neiiendam prædikede søndag den 27. oktober i den danske sømandskirke i Brooklyn.

Søværnskommandoens museumsudvalg

har lejet sig ind i Nikolaj kirke, og her er der nu en udstilling af gamle, smukke skibsmodeller, vaaben og billeder, som engang skal finde endelig plads i det orlogsmuseum, som er under forberedelse.

Udstillingen er indrettet i den kirkesal, hvor Københavns hovedbibliotek tidligere havde udlaan, og det økonomiske grundlag for arrangementet er skabt ved en indsamling blandt institutioner og private. Man vil her med Danmarks historie som baggrund vise vor flaadens udvikling fra kong *Hans*, som var den danske flaadens egentlige skaber, til vore dage. Som supplement til flaadens egne store samlinger, hvoraf der udstilles en del, haaber *Søværnskommandoens museumsudvalg* at finde folk, der ligge inde med ting, som passer til udstillingen. Udvalget er interesseret i blot at faa saadanne ting registreret, saa man véd, hvor de findes.

En museumskommission, der blev nedsat af Marineministeriet i 1948, afgav i 1952 betænkning, hvori kommissionen pegede paa muligheden af at lægge Orlogsmuseet ved Charlottenlund-fortet. En del af fortets kasematter kan bruges til magasiner, værksteder, arkiv, kontorer m. v., og de mest værdifulde modeller vil kunne gemmes dér i krigstilfælde.

Plasticbaade er nu for alvor ved at vinde indpas i Søværnet. Det drejer sig om joller, ro-øvelsesbaade og motorbaade, og plasticbaadene har vist sig saa anvendelige, at ogsaa den svenske og norske marine er interesserede. Det danske søværn fik allerede for tre aar siden de første to

ro-øvelsesbaade af plastic og et aar senere en 7 meter lang motorbaad med en 16 hk motor.

Baadene blev prøvet under ret haarde forhold, og resultaterne var saa tilfredsstillende, at man besluttede at anskaffe flere af lignende typer. Foruden et antal plasticjoller er saaledes allerede leveret og under bygning fire 9-meter motorbaade forsynet med en 108 hk dieselmotor, to 7-meter motorbaade med 16 hk motor og en halv snes ro-øvelsesfartøjer, alle af plastic.

I et interview til dagspressen har stabslæge *Winge* bl. a. udtalt, at det er meget almindeligt, at søens folk bliver søsyge, at ogsaa han selv kan blive det, naar han kommer ud i storm med et skib efter at have været i land i en tid. Søkrigere skal derfor have søsygetabletter indenfor rækkevidde, foruden at de ligesom soldater, der kæmper i land, skal have en lille sprøjte med halvandet centigram morfin paa sig, saa de i tilfælde af, at de bliver saarede, kan give sig selv en bedøvende indsprøjtning. Ogsaa atropin til modvirkning af den frygtelige nervegas hører med til den moderne soldats krigsudstyr.

Danmark er med rette stolt af sine flaadetraditioner, og orlogsgasten har altid været befolkningens yndling.

Men i dag maa orlogsgasterne udvælges paa en noget anden maade end tidligere. Det er en af de opgaver, der hviler paa Søværnets læger.

Se — i gamle dage var »Sven Dufva« med »hjertet af guld, selv om hovedet ikke var saa godt« — han var en glimrende soldat, baade til lands og til vands. I dag duer han slet ikke.

Det er nemlig hjerne, der skal til. Og ikke mindst i Søværnet, hvor vi har faaet saa mange nye tekniske hjælpemidler, som skal betjenes af folk, der forstaar sig paa dem.

Det er nu en intelligensprøve at blive orlogsgast, for vi skal bruge teknikere, kyndige radio- og maskinfolk.

Der er maaske nok noget om, at hvis man er for platfodet til at blive landsoldat, gaar det maaske alligevel til søs, hvor bentøjet ikke betyder saa meget. Men saa gælder det rigtignok, at havd man altsaa ikke har i benene, det maa man have i hovedet.

— Hvordan forholder det sig med det rent psykiske?

— Ja — det kan ikke nægtes, at en af marinelægernes opgaver er at bekæmpe den psykiske sygdom, vi kalder »messesurhed«. Naar mange mennesker er stuvet sammen paa en meget indskrænket plads og skal leve op og ned af hinanden, saa kan der blive tale om et nervepres. Man kan ikke rigtig holde hinanden ud. Det lader sig imidlertid ordne af en fornuftig læge. Jeg vil tilmed mene, at tiden som orlogsgast ved lægernes hjælp kan være en vis beskyttelse mod anlæg til neuroser. Det er et frisk liv at være sømand, sagde man før. Det gælder stadig. Nu underbygger man det bare ligesom lidt mere videnskabeligt.

Den 8. januar stod undervandsbaaden SÆLEN Holmen ud paa vej til England. Lejemaalet for de tre britiske U-baade var indgaaet for en 10-aars periode, som nu er udløbet. En baad er allerede afleveret, saaledes at vi nu kun har STØREN tilbage, men paa Orlogsværftet skrider bygningen af tre nye danske U-baade godt frem.

Motorskibet TERNAN, tilhørende Færøernes Landstyre, har med civil besætning i et aars tid forsøgsvis assisteret ved Søværnets kystbevogtningstjeneste ved Færøerne. Skibets fører, *Johan Ziskasen*, er nu for landstyrets regning rejst til Danmark for at søge uddannelse som søofficer. Det er hensigten, naar uddannelsen om to aar er afsluttet, at indføre en selvstændig færøsk kystbevogtnings-tjeneste.

HOLSTEN), der nu greb afgørende ind i det danske skibs skæbne. Den engelske admiral havde samtidig detacheret et tredje lineskib VANGUARD for at spærre retræten til Sundet for PRINS CHRISTIAN FREDERIK. Da der ikke var mulighed for at sejle fra de to engelske kampskibe, der hurtigt nærmede sig fra luvert, havde *Jessen* intet valg, det maatte komme til en vaabenprøve. For fulde sejl stod det danske lineskib langs nordsiden af Sjællands Rev i den svage brise, og ved syvtiden om aftenen var STATELY naaet op paa skudvidde i PRINS CHRISTIAN FREDERIKs kølvand. Med NASSAU om styrbord og STATELY om bagbord begyndte der nu en kraftig kanonade, hvor danskerne med stor tapperhed kæmpede ufortrødent mod fjender paa begge sider. Mandefaldet var stort, og kugler og splinter krævede stadig nye ofre, men kampen gik uopholdeligt videre, indtil de engelske skibe ved nitiden sakkede agterud for at reparere deres forskudte takkelage. 20 minutter efter genoptoges kampen, og da var det, at en britisk kanonkugle ramte *Peter Willemoës*, som ledede skydningen med kanonerne paa skansen. Han segnede om i næstkommanderendes arme og udaandede, inden han kunne bæres hen til agtertrappen, kuglen havde bortrevet det øverste af hans hjerneskal. Ogsaa løjtn. *W. Dahlerup* og løjtn. *Soland* af landetaten, der kommanderede soldatesken, fandt her heldedøden, medens chefen selv og flere af officererne var saarede.

Kl. 10 var resultatet af den næsten 3 timer lange kamp saa ødelæggende, at yderligere modstand var forgæves. En trediedel af den dansk-norske besætning laa dræbt eller saaret, mens trods fjendens stadige beskydning, hvori fregatten QUEBECK nu ogsaa deltog, overgav den danske skibschef sig først, da han havde mærket, at hans skib tog grunden. Først da lod han det danske flag nedhale.

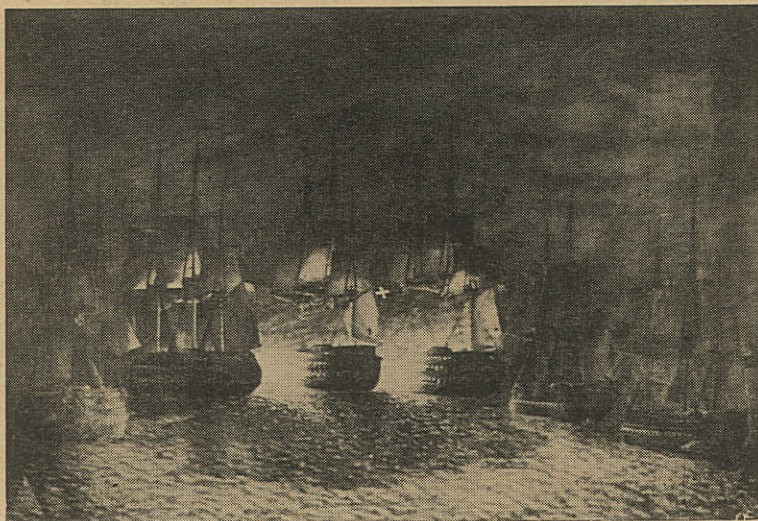
Der kom straks engelske orlogsgaster om bord, man lod ankeret gaa, men det store forskudte skib stod allerede da alt for godt fast i sandet et par hundrede meter fra kysten, lidt øst for den nuværende Odden havn. Englænderne ankrede lidt længere til søs, tog fanger og saarede om bord, men da PRINS CHRISTIAN FREDERIKs haardt medtagne vrage ikke lod sig rokke, blev der stukket ild paa det, og ved titiden den 23. marts sprang lineskibet i luften. Tæt øst for Odden havn er der ud for ulykkestedet rejst en enkel mindesten, og stedets fiskere paaviser endnu enkelte vragrester paa havbunden, naar vandet er særlig klart.

Ejendommeligt var det, at der til begge de danske lineskibe, der bar prins *Christian Frederiks* navn, var knyttet en ulykkelig skæbne. I 1838 fik et under bygning værende skib af denne klasse navnet PRINS CHRISTIAN FREDERIK, men efter tronskiftet 1839 blev prinsen konge under navnet *Christian den VIII*, og skibet kom da til at bære dette navn. Skærtorsdag den 5. april 1849 sprang

lineskibet CHRISTIAN VIII i luften efter kamp mod slesvig-holstenske landbatterier ved Eckernførde.

Med det førstnævnte stolte skibs endeligt i 1808 var den danske sømagt alvorlig knækket — dog aarene derefter, hvor Danmark uforfærdet førte kampen videre med talrige smaa kanonbaade og lettere fartøjer, viste, at kampanden ikke var uddød. I fællesskab voldte danske og norske søfolk et alvorligt afbræk i det britiske verdensherredømme paa havet, en ulige kamp, som desværre trods tapperhed og udholdenhed for os endte med tabet af Norge.

Men *Peter Willemoës*' navn er bevaret, værnet og beundret gennem senere tider af hele det danske folk. Blandt heltene fra 2. april 1801 staar han uforligneligt som nr. 1. Han var her som ganske ung secondløjtnant chef for »Det Gernerske Flaadebatteri Nr. 1«, nærmest en stor tømmerflaade uden sejl og arer armeret med 24 kanoner og med en besætning paa 127 mand. Kampen i det snævre farvand, hvor strøm, vind og grunde hæmmede de britiske skibes manøvre mod den opankrede danske forsvarslinie af gamle, til dels udrangerede og raserede skibe og pramme blev saa haard, at slaget mindes som et af *Nelsons* tre haardeste og betydningsfuldeste paa hans mindesøjle i London. Her skal ikke gaas i detaljer, danskernes tapperhed og haardnakkede udholdenhed mod overmagten var uomtvistelig, og netop flaadebatteriet laa i en saadan stilling, at det sammen med DANNEBROG fik *Nel-*

Kampen ved Sjællands Odde.

Gl. farvelagt tegning af Gross. Handels- og Søfartsmuseet, Kronborg.

sons flagskib ELEPHANT som direkte modstander. Det er kendt, at *Willemoës* ved kampens slutning kappede sine ankertøve og med besvær fik reddet batteriet i stærkt forskudt stand ind paa Stubben med 49 ukampdygtige, men faa dage efter var han klar igen.

Beundringen for den unge søhelt var stor, byen Kiels damer skænkede ham en æressabel, og fra alle sider var han genstand for stor hyldelse, men han fortsatte enkelt og beskedent sin gerning i flaadens tjeneste ude som hjemme. I foråret 1807 var han en kort tid i russisk tjeneste, men vendte hastigt hjem, da ulykkerne brød ind over Danmark. Med fremragende dygtighed ledede han overførelsen af landtropper fra Langeland til Lolland, hans indsats her er mindet af vennen *N. F. S. Grundtvig*, hvis sang »Kommer hid, I piger smaa —« er en straalende minderum om den unge søkriger.

Willemoës' død ved Sjællands Odde blev i forbindelse med tabet af det stolte orlogsskib en landesorg. Sammen med sine tapre medkæmpere hviler helten i fællesgraven paa Odden kirkegaard, her hvor kirkens kirkeskib er en model af PRINS CHRISTIAN FREDERIK, og det fortælles, at kirkeskibets jolle er skaaret af træ fra lineskibet. I dag har søværnet paa Gniben, yderst paa Sjællands Odde, opbygget en moderne artilleriskole, hvor den her omtalte søkrigshistoriske begivenhed paa forskellig maade er min-

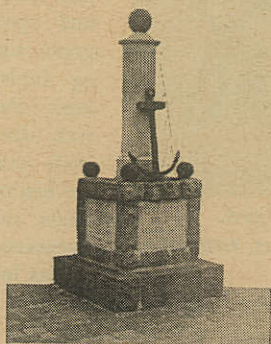
stilstanden faaet ordre til at understøtte eskadren med proviant og andre fornødenheder, men det var ikke muligt at komme i forbindelse med skibene, om bord i hvilke mandskaberne led saa stor nød, at det endog kom til et mindre mytteri.

Først i april naaede *Peter Bredal* med sine smaa skibe til København, hvor han blev modtaget med jubel, og som belønning for hans indsats udnævnte kong *Frederik III* ham senere til viceadmiral.

Peter Jensen Bredal siges at være født i Ditmarsken, han var en af de faa, der begyndte deres løbebane i den danske flaaede som matros og endte som viceadmiral. Han havde tidligere kæmpet tappert i slagene ved Møn og Falsterbo, efter sin hjemkomst fra Nyborg udnævntes han til ekvipagemester paa *Holmen*, og kongen skænkede ham 6 af skipperboderne som pant for for 1900 daler, ligesom han til belønning ogsaa fik et kannikedømme ved Oslo domkirke. Efter deltagelse i de indledende kampe ved Københavns belejring blev han chef for orlogsskibet *TRE LØVER* og sendtes ved aarets slutning til Sønderjylland for at dække troppeoverførelsen og assistere ved Als' generobring.

Han blev dødelig saaret under angrebet paa Sønderborg den 4. december 1658 og døde 4 dage senere i Flensborg.

Paa det nationalhistoriske museum paa Frederiksborg mindes hans bedrift ved Nyborg gennem et stort vægmaleri af *Carl Neumann* i riddersalens forværelse, og i Nyborg er der rejst et mindesmærke for den tapre søhelt, thi *Peter Bredals* bedrift var et lyspunkt i en tid, hvor krigen rullede hen over Danmarks lande og vande, hans navn vil dog først og fremmest være knyttet til Nyborg fjord, her hvor han for 300 aar siden kæmpede dristigt, tappert og udholdende — mod baade is og fjende.

Bredals mindesmærke paa Nyborg havn.

I marts maaned 150 aar senere oprandt en sorgens dag i dansk søkrigshistorie. Den 22. marts 1808 kæmpede Danmarks eneste tilbageblevne linieskib efter flaadens ran i 1807, *PRINS CHRISTIAN FREDERIK*, en haardnakket, men ulige kamp mod britisk overmagt ved Sjællands Odde. Med bortskudt ror og stærkt beskadiget paa skrog og rigning grundsattes det store skib tæt under land, hvorpaa flaget blev nedhalet. Efter overgivelsen forsøgte englænderne den paafølgende dag at tage skibet af grunden, men da dette var umuligt, stak de ild paa vraget, som samme aften sprang i luften. En stor del af besætningen fandt heltedøden i denne kamp, blandt dem den folkeyndede søhelt fra Kongedybet 2. april 1801, premierløjtnant *Peter Willemoës*.

PRINS CHRISTIAN FREDERIK laa i Norge, da den

danske orlogsflaaede aaret før blev røvet. Jul og nyttaar 1807 var den i København, og her tiltraadte *Willemoës* tjeneste om bord. Togtet gik atter til Norge med en konvoj, og herunder døjede man haardt med det daarlige vejr. I februar laa linieskibet indefrosset i Frederiksværn, som den gang var flaaedebase i Norge, og 12. marts gik den til ankers under Kronborg, da isen spærrede adgangen til København. Den 18. marts fik chefen ordre til at rense Store Bælt for engelske krydsere, der truede forbindelsen mellem Fyn og Sjælland. Paa grund af en ondartet tyfus-epidemi om bord blev en trediedel af den norske besætning udskiftet med ganske uøvet mandskab, og for sidste gang stod *PRINS CHRISTIAN FREDERIK* sundet ud, ud mod sin tilintetgørelse.

Fra engelsk side var alt sat ind paa at ødelægge denne sidste større danske orlogsmand. Man vil vide, at linieskibets afsejling af spioner var blevet rapporteret til den britiske admiral i Gøteborg, der straks udsendte sine fregatter for at jage den ensomme danske todækker. Det vides ogsaa, at en Hornbækfisker stak til søs for at advare den danske skibschef mod den engelske overmagt, men han naaede desværre ikke at faa forbindelse med linieskibet, som holdt over mod Sjællands rev og den 21. om aftenen ankrede ved Sejerø. To engelske fregatter, som var i sigte, var samtidig gaet til ankers ved Rønæs. De lettede tidligt næste morgen og stod bæltet ud, fulgt af *PRINS CHRISTIAN FREDERIK*. Senere dukkede endnu en tredie engelsk fregat op, men da den danske skibschef, kaptajn *C. V. Jessen*, der i 1801 havde kæmpet tappert mod britisk overmagt i Dansk Vestindien, slog »klart skib« og holdt ned mod fjenden, flygtede alle tre fregatter nordefter.

Samme eftermiddag kom to store sejlere til syne mellem Anholt og Lysegrunden; det var de britiske linieskibe *STATELY* og *NASSAU* (det i 1801 erobrede danske

FORAARETS MARITIME MINDEDAGE

Dette foraar bringer et par sømilitære mindedage, som vel er værd at erindre ogsaa indenfor Marineforeningens kredse. Februar maaned har herhjemme ofte været en haard vintermaaned med kulde, sne og is. I marts maaned begyndte isen sædvanligvis at lette, farvandene aabnede sig og muliggjorde genoptagelse af besejlingen, thi før maskinkraftens indførelse til søs maatte baade orlogs- og koffardiflaaderne lægge op hver vinter.

Ogsaa for 300 aar siden, i aaret 1658, var det kulden og frosten, der dominerede i Danmark og spillede afgørende ind i dansk krigsførelse.

Den svenske konge, *Karl den X Gustav*, gennemførte sidst i januar dette aar sin enestaaende dristige og heldige overgang fra Jylland til Fyn paa det tilfrosne Lille Bælt. Senere fortsatte de svenske hære paa isen videre over Langeland til Lolland og Sjælland.

Som en udløber af denne kendte benyttelse af isens brodække i farvandene fandt der i dagene fra 3. til 5. februar 1658 en udholdende og tapper kamp sted paa Nyborg fjord, en kamp, der førtes samtidig med menneskelige fjender og naturkræfterne. Der var her efterladt en mindre observationseskadre bestaaende af de danske orlogsskibe SVENSKE LØVE, SAMSON, EM-MANUEL og SVENSKE LAMMET under kommando af kaptajn *Peter Bredal*, som havde søgt ly under Nyborg fæstnings beskyttende og

velarmerede volde, da fjorden frøs til. Den 31. januar erobrede den svenske fæstning og krævede nu, at ogsaa *Bredals* lille eskadre skulle overgive sig. Dog den kække danske eskadrechef var ikke til sinds at efterkomme svenskerkongens bud. Han sikrede sine skibe ved at lade ise vaager udenom dem, og samtidig lod han skibssiderne overhælde med vand, saaledes at de spejlglatte umuliggjorde ethvert entringsforsøg. *Karl Gustav* lod de erobrede kanoner paa Nyborg fæstningsvold spille mod de danske skibe, hvorfor *Bredal* og hans folk gik i gang med at ise en rende østud i fjorden. Herunder blev de gang paa gang angrebet af svenskerne, og det haarde arbejde maatte afbrydes. I hast blev isværktøjet ombyttet med haandvaabene, der var holdt i beredskab, og angreb efter angreb blev heldigt afslaaet, hvorpaa isingen blev genoptaget med ufortrøden kraft og iver. Det ene svenske regiment efter det andet blev sat ind, et enkelt naaede ud og fik lagt medbragte planker og stiger over vaagerne omkring skibene, men de spejlglatte skibssider kunne ikke forceres. En kraftig

natlig beskydning af skibene var mindre virkningsfuld paa grund af den store afstand.

Den paafølgende dag skete der intet, og de danske skibe naaede efterhaanden halvvejs ud til Slipshavn ved fjordens mundning.

Trediedagen blev derimod den store kampdag.

Uroen i den svenske lejr havde advaret *Peter Bredal*, saaledes at han med sin lille styrke var fuldt forberedt, da fjenden om eftermiddagen begyndte en kraftig artilleriild med kanoner, der fra Nyborg var bragt i stilling bag snevolde ved stranden.

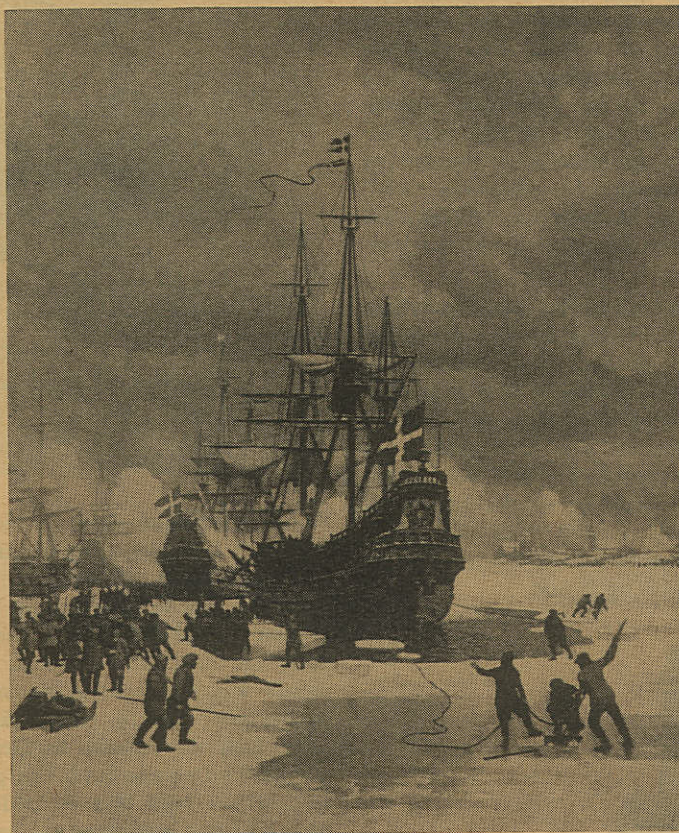
Nye svenske angreb blev tappert afslaaet, og snart laa den hvide isflade dækket af faldne fjender og farvet af deres røde blod. Baade fra nord- og sydsiden angreb svenskerne, men stadig forgæves, kamppladsen maatte forlades i ilsomt tilbagetog. Danskernes fanger blev jaget ind over isen med hilsen til den svenske konge; man kunne ikke have ogsaa dem til at tære paa den sparsomme proviant — og igen maatte de danske søfolk tage fat paa det trælsomme arbejde.

Efter mørkets frembrud førtes trosser og liner ud paa isen, i dybeste stilhed spændte besætningerne sig for de tunge og fuldstændig mørke-lagte danske skibe og trak dem gennem den isede rende, saaledes at de henimod midnat var naaet ud til Slipshavn. Svenskerne havde i aftenens løb bragt kanoner

i stilling paa isfladen bag en vold af halm og gødning, der overhældt med vand var blevet til en fast mur. Denne afsluttende kanonade var dog ganske forgæves, vel var svenskerne godt indskudte paa de danske skibes stilling — men disse var desværre borte. Med haand og magt var de flyttet i sikkerhed længere ud paa fjorden. Fjenden havde her været offer for et vellykket krigspuds.

I den gryende dag var de danske skibe langt udenfor skudvidde, vel søgte *Karl Gustav* at bringe nogle kanoner i stilling paa halvøen, der ender i Slipshavn, men sneen laa for højt, de tunge kanoner kørte uhjælpeligt fast i vinterføret, og danskerne kunne uforstyrret arbejde sig videre østover; ved aftenstide var de naaet ud af den faste is, ud i bæltets grødis, hvor de for første gang i en uge kunne tilbringe en rolig nat.

Store Bælt var dog stadig isfyldt, og i ca. 1½ maaned laa *Bredals* lille eskadre med Nyborg i sigte, omend enhver lejlighed til at komme længere ud blev udnyttet til det yderste. Lensmanden paa Nyborg slot havde efter vaaben-

Peter Bredal iser sine skibe ud af Nyborg fjord.

Maleri af C. Neumann. Nationalmuseet. Frederiksborg.

Generalen fremsatte bl. a. ogsaa nedenaftørte betragtning:

Alfa og omega er i dag *ikke* mekanik, men *aanden bag mekanikken*.

Der er mange maader at fremme den rette aand paa. Der er først og fremmest chefernes evne til at fremkalde den, men ikke alle har de evner. Der er endvidere ydre ting, herunder disciplin. Men fremfor alt er der korpsaanden. Den er, kan det siges, af alt overskyggende betydning.

Med omtalen af korpsaanden naaede generalen frem til aftenens emne: Hæren og Soldaterforeningerne i moderne Perspektiv. Taleren søgte der igennem at paavise, at de moderne perspektiver ikke overflødiggor det at have regimenter, batailloner, artillerifdelinger o. s. v., at have soldater som man altid har haft det, og at disse soldater har den fornødne kampmoral.

Man kan maaske sige, at vor mekaniserede tid stiller større krav end nogensinde til den enkelte soldats udholdenhed, psykiske modstandsevne og hermed til alle de faktorer, der fremmer disse begreber. Og det er her, soldaterforeningerne kommer ind i billedet.

Soldaterforeningerne har mulighederne for at tilføre forsvaret styrke, nemlig den moralske styrke, der er forudsætningen for forsvarets effektivitet.

Det er synspunkter, der ligefuldt kan overføres saavel paa *Det maritime Hjemmeværn* som paa *Marineforeningen*.

I en samtale med fagbladet *SØFARTs* medarbejder har kommandør *A. Linde*, Søværnskommandoen, om den danske orlogsflaades status af i dag udtalt følgende:

Stillingen er kort og godt den, at hovedparten af den danske flaades skibe — for at give Søværnet effektivitet — skal være fornyet inden for de nærmeste 5—7 aar, og krigsskibe er nu engang ikke noget, man kan bygge fra den ene dag til den anden. Det tager ca. 3 aar at konstruere og færdiggøre en jager af destroyertype, og da tidsfristen af tekniske og udviklingsmæssige grunde næppe kan udskydes længere end til 7 aar, er det let at se, at der ikke er nogen tid at spille, naar der ogsaa skal regnes med bevillingsdiskussioner og planlægning.

— Kan de nødvendige skibe ikke købes, f. eks. fra USA's reserveflaade?

— Det er ikke udelukket, og mulighederne herfor undersøges for øjeblikket. Baade køb og laan overvejes, men der kan under alle omstændigheder kun blive tale om en nødhjælp, hvis man ikke *vil* bevilge de nødvendige midler til at bygge for i Danmark, hvilket absolut ville være det mest tilfredsstillende.

Man kan vel gaa ud fra som nogenlunde givet, at vi for stedse har sagt farvel til artilleriskibe og egentlige krydsere?

— Ja, det er udelukket alene af økonomiske grunde! Vi behøver blot at huske paa, at en moderne jager koster ca. 100 mill. kr., mens en fregattetype med tilsvarende armering, men hvor man har »solgt« den høje fart, kan faas for henimod det halve. Det er muligt, at man i Danmark vil foretrække et større antal af denne type i stedet for de rene destroyere, selvom det er med blødende hjerte, der gives afkald paa farten.

— Men bevæbningen maa være helt ajourført, ikke mindst af hensyn til besætningernes moral. Vi planlægger

saaldes ogsaa installeringen af guidede missiles (fjernstyrede vaaben) i vore skibe, efter at det nu er fastslaaet, at en tonnage paa ca. 2500 tons er fuldt tilstrækkelig til at bære saadant skyts.

Om det nordiske samarbejde indenfor de maritime kammeratforeninger skriver Præsidenten for Norges Orlogsforbund, losdirektør *Bjarne Gilhuus-Moe* i sin nyttaarshilsen til Marineforeningens formand:

»Det er jo en historisk kjendsgjerning at våre ærerike tradisjoner frem til 1814 er felles — eller skal vi kanskje si det slik, at det er et faktum, at vi nordmenn seilte under Dannebrog frem til 1814 og netop fordi så meget fra fortiden binder oss uløselig sammen i ærerike minner er det en stor glede for oss å kunne få samarbeide med Marineforeningen og knytte nye kammeratskabsbånd.«

I *Marinenyt* udgivet af Marineforeningens Søllerød afdeling skriver afdelingsformanden, *Borggaard*:

Jeg ved kun altfor godt, at alle foreninger klager over en vis foreningstræthed, der vel maatte komme efter de første efter-krigsaaers voldsomme opgang for alt foreningsliv. Jeg er ogsaa klar over, at mange af jer er med i flere foreninger, der kalder paa jeres interesse. Jeg vil dog mene, at faa foreninger har saa bredt og samfundsnyttigt et grundlag at samles om, som vi har det. Ingen kan vel tvivle om, at navnlig i dag er Danmarks søværn og søfart af livsvigtig betydning. Naar saa dertil kommer, at vi efter min mening, uden at glemme de ideer, vi bygger paa, formaar at være et samlingspunkt, hvor man forstaar at hygge sig sammen i den kammeratskabsaand, der har sin rod helt tilbage til vor orlogsflaades første dage, skulle man tro, at *Marineforeningen* havde alle betingelser for at overvinde den nedgangsperiode, alle foreninger nu gennemlever. Jeg opfordrer hver og en af jer, saa ofte I kan, at møde op, naar giver signal med baadsmanspiiben, for derved at være med til at give vor marineforeningsafdeling nyt liv.

Blandt de mange tankevækkende betragtninger, som ESSO-direktøren, orlogskaptajn, civilingeniør *Steen Carstensen*, fremsatte i sin tale ved afslutningen paa Københavns Maskinskoie, skal følgende fremdrages:

.... De har faaet et eksamensbevis, som giver Dem en enestaaende privilegeret stilling i samfundet — i praksis er alle maskinmestertiltinger i danske skibe forbeholdt Dem, og det er et forhold, jeg stærkt vil anbefale, at De tager i betragtning, naar De planlægger Deres fremtid.

Benytter De Dem af dette privilegium, vil De for det første til søs paa et meget tidligt tidspunkt faa et interessant, selvstændigt, udviklende og lønnende arbejde, og i langt de fleste tilfælde under gode omgivelser. — Den rivende udvikling og modernisering, som den danske handelsflaade har gennemgaaet, er jo i dag baade almindelig kendt og anerkendt.

.... Til slut vil jeg mindes et ord fra en af Kadetskolens morgenbønner: »Kundskab uden dyd har intet værd, men dyd uden kundskab er for lidet for den, der vil tjene under Danmarks flag«.

Oversat til moderne dansk betyder det, at kundskab først rigtigt faar værdi, naar den findes sammen med de rette menneskelige egenskaber.

Nytaarshilsen fra Marineforeningens formand

Med det nye aar gaar vor landsforening støt og roligt ind i sit 45. aar.

For aaret, der gik, bringer vi foreningens æresformand, Hans Majestæt *Kongen* en dybfølt tak for al bevaagenhed og interesse, og vi samles alle i varme ønsker for vor Konge og hans hus.

Vi bringer ligeledes vore bedste ønsker for vort søværn og vor handelsflaade og ønsker, at vort gamle flag altid maa vaje frit og smukt paa verdenshavene til gavn og ære for vort land. Vi vil i vor forening altid følge vore skibe med interesse og derigennem uddybe forstaaelse af og kendskab til vor orlogsflaades og søfarts betydning.

Tak til alle — personer og institutioner —, der har bistaaet *Marineforeningen* med raad og daad, og tak til de danske soldaterforeninger for godt og loyal samarbejde.

En særlig hilsen sendes til vore brødreforeninger i Sverige og Norge i haabet om, at det nordiske fællesarbejde gennem vore stævner og møder maa faa en stærk og værdig betydning for hele Norden og til glæde for os selv.

Med ønsket om, at aaret, der kommer, maa give vor forening et frisk pust og et stadigt initiativ fremover til gavn for *Marineforeningens* formaal bringer jeg alle i foreningen de bedste ønsker for aaret, der kommer, og med tak for alt i aaret, der gik.

GUD BEVARE KONGEN

Jac Lichtenberg

Nytaarsbetragtninger fra mange sider —

I sin nytaarsparol berørte chefen for Søværnet, vice-admiral *A. H. Vedel* de kommende nye forsvarslove til et samlet budget paa ca. 850 mill. kr. med følgende ord:

Dette vil for Søværnets vedkommende betyde en yderligere formindskelse af budgettet, hvor meget kan paa nuværende tidspunkt ikke sige; men selvsagt er det de ansvarlige militære — forsvarschefens og værnschefernes — opgave ved oplysning og klare argumenter at paapege konsekvensen og det uøkonomiske ved de stadig tilbagevendende forandringer og nedskæringer af forsvarrets budget.

Hvad resultatet end bliver, er det *vor* opgave at faa det absolut bedst mulige ud af de økonomiske midler, der stilles til vor raadighed.

Vi maa fortsat yde vort bedste, ikke paa nogen maade give op; der har været nedgangstider før, endnu stærkere end hvad nu opleves, og Søværnet kom igennem saadanne tider ved aldrig at give op.

En væsensforskel fra tidligere og en styrke er det, at vi nu ikke staar alene, men som medlem af Atlantpagten er en del af en større helhed; men som alle andre skylder vi ogsaa helheden noget, og foruden det har vi vore særlige nationale opgaver, bl. a. i færøske og grønlandske farvande.

I *Dansk Søfartstidende* udtaler direktøren for Dansk Dampskibsrederforening, *V. Wenzel* bl. a.:

Skibsfartens betydning for Danmarks økonomi er i særlig grad knyttet til den indtjening af fremmed valuta, der finder sted ved handelsflaadens fragtindsejling i udenrigsfart, og i 1956 naaede indsejlingen op paa godt 1500 mill. kr. Takket være tonnagens vækst i 1957 samt det forhold, at adskillige skibe stadig sejler paa gamle kontrakter, er der næppe grund til at tro, at indsejlingen i aar vil adskille sig

væsentligt fra 1956; men som udsigterne tegner sig i øjeblikket, maa man desværre regne med en væsentlig nedgang i 1958.

Direktør, dr. tech. *H. P. Christensen*, Helsingør, kommenterer det svundne aar med følgende oplysning:

Dansk skibsbygning er i 1957 naaet op paa sin hidtil største produktion, idet der søsattes 33 nybygninger med en samlet tonnage paa 184.500 brts., hvilket betegner en væsentlig fremgang i forhold til 1956, hvor den søsatte tonnage kun androg ca. 128.000 brts.; hertil skal dog bemærkes, at den søsatte tonnage i 1956 var særlig lav paa grund af strejken i marts og april maaneder. Produktionen var i 1957 ca. 27.000 ts. større end i vort hidtil største aar — 1938 — hvor vi søsatte ialt 158.000 brts.

Den i 1957 stedfundne forøgelse i den søsatte tonnage er for en stor del faldet paa tankskibstonnagen, idet der i 1957 søsattes 4 tankskibe paa 68.300 brts. mod 2 tankskibe paa 29.600 brts. i 1956.

Af den søsatte tonnage var ca. 58.000 brts. eller ca. 32 pct. bestemt for udenlandske rederier, og af den afleverede tonnage var 4 skibe paa ialt ca. 36.000 brts. til udenlandske rederier.

I et foredrag i Københavnske Soldaterforeningers Samvirke om Hæren og Soldaterforeningerne fremdrog generalmajor *Erik Krøgh* i sin omtale af den store efteraarsovelse *Brown Jug* ogsaa Hjemmeværnet, der i fuldt maalt havde løst sine opgaver. Kamppatruljerne havde imponeret endog de udenlandske deltagere i øvelsen.

Gid dette maatte være en spore for vore yngre kammerater til at træde ind i denne gren af vort forsvar!

Thyborøn faar et usædvanligt vartegn, nemlig det kæmpemæssige anker, som vragsfisker Sigurd Damgaard, Hirtshals har fisket op fra den russiske fregat ALEXANDER NEWSKY, der i 1868 strandede ved den jyske vestkyst med 730 mand om bord. En kreds af borgere i Thyborøn har købt det fem meter høje anker.

Det internationale nødsignal

giver stadig anledning til misforstaaelse i pressen, senest har Danmarks Handels- og Søfartstidende oversat morsetegnet . . . — . . . til bogstaverne SOS og videreført betydningen af disse bogstaver til »save our souls«. Dette har naturligvis intet med virkeligheden at gøre, nødsignalet bestaar af 3 prikker, 3 streger og 3 prikker og er et morsetegn ligesom enhver anden kombination af prikker og streger for bogstaver, tal, interpunktionstegn m. v.

Efter at nødsignalet nu har været brugt i snart 50 aar synes det at være paa tide, at pressen undlader at bringe disse mere eller hjemmelavede udlægninger af signalet.

Radiotelegrafisten.

Orlogskutteren TERNEN, der sank ved Grønland, skal nu overtages af Den kongelige grønlandske Handel og anvendes til passager, og godsbefordring over kortere strækninger i den grønlandske kystfart. Skibet kan overtages fra Søværnet for 45.000 kr. — det svarer tilbjergelønnen — og det vil koste godt 100.000 kr. at istandsætte det. Skulle man købe et tilsvarende nyt skib, ville det koste ca. 350.000 kr.

Forsvarsministeriet har for aaret 1957 tildelt mandskabet ved redningsstationen *Torsminde* paa Jyllands vestkyst *Emile Robins farelegat* i anledning af god og modig indsats ved redningsforetagendet den 20. maj i fjor, da stationens motorredningsbaad i en storm assisterede flere nødstedte fiskefartøjer.

Robins farelegat uddeles hvert aar til den redningsbaadsbesætning, der i det paagældende aar i særlig grad har været udsat for fare under redningsarbejdet.

Da rederiet A. P. Møllers nye skib MARIT MÆRSK afgik fra Odense staalskibsværft til Baltimore paa sin jomfrurejse, afgik ogsaa en anden nybygning fra Odense til Baltimore. Det var et kirkeskib til Baltimores nyindviede danske sømandskirke.

Bag fremstillingen af modelskibet ligger en ejendommelig historie. Den danske præst i Baltimore, cand. theol. Olaf Poulsens bedstefar var bestyrer for Odense sømandshjem, Lars Poulsen, der arbejdede meget med skibsmodeller, han havde som ung sejlet som skibstømrer. I sin fritid lavede han flere kirkeskibe, hvoraf ét er ophængt i Sct. Hans kirke i Odense, og ved sin død efterlod han et skibsskrog, som efter hans ønske skulle gøres færdigt og skænkes til en kirke. Da det nu blev bestemt, at der skulle indrettes en sømandskirke i Baltimore, og at Poulsens sønnesøn skulle være dens præst, fandt man, at skibet burde faa sin plads i denne kirke. Pastor Olaf Poulsens far, kriminalassistent Poulsen, henvendte sig til en af Dansk sømandskirkes gode venner, kaptajn P. Frandsen, og formaaede ham til at fuldføre skibet.

Det store arbejde blev paabegyndt i oktober 1955, og den 1. maj 1957 var skibet færdigt og forsynet med master, stænger, blokke, bovspryd, gallionsfigur, takkelage, dæks-

huse og meget andet, som hører et sejlskib til. Kirkeskibet er nu ophængt i den nye sømandskirke i Baltimore og holder her sin egen stille prædiken om den farefulde sejlads paa livets hav.

I sommer blev vardenserne meget overraskede, da der kom flaaebesøg til Varde havn.

Det var nogle orlogsgaster fra en engelsk fregat, der besøgte Esbjerg havn, som havde faaet den lyse idé at invadere Varde i sørøverkostumer for at gøre gengæld for danske vikingers togter mod England i gamle dage. Orlogsgasterne havde faaet fat i en robaad med motor og var sejlet gennem Ho bugt og op ad Varde aa, hvorefter de lagde til i Varde havn.

Havnefoged Knud Petersen blev meget stærkt overrasket, idet han ikke paa forhaand var underrettet om det engelske besøg. Man fik dog hurtigt stablet en forholdsvis pæn modtagelse paa benene, og efter beværtning paa et af byens hoteller satte orlogsgasterne igen kursen tilbage til Esbjerg.

De første danskere har nu indmeldt sig i Kap Hornfarenes internationale forening, *Amicale des Capitaines au Long Cours Cap Horniers*. Foreningen har som medlemmer søfolk, der i sejlskibstiden var rundt Kap Horn. Den blev stiftet i St. Malo i Frankrig i 1938 som et rent fransk foretagende, men nu i de senere aar er dens rammer blevet udvidet, saaledes at der nu ogsaa kan optages Kap Hornfarere af andre nationaliteter. Foreningen tager dermed sigte paa at være et broderskab mellem søfolk fra sejlskibstiden paa tværs af landegrænserne.

Betegnende har det da ogsaa været, at franskmændene som det første udenlandske medlem optog den tidligere fører af det tyske skoleskib DEUTSCHLAND, kaptajn *Zatorski*. Foruden franskmænd findes nu i foreningen tyskere, belgiere, briter, nordmænd, svenskere og 2-3 danskere.

Foreningen ser det som sin opgave at hævde de stolte sømandstraditioner fra sejlskibstiden og har indstiftet en hædersmedalje, som skal gives for fremragende sømandsdaad.

Seks koffardiofficerer fra Thailand er kommet til Danmark for at gennemgaa et fire aars kursus i oplæring og træning af folk til Thailands handelsflaade. Det er De forenede Nationer, der bekoster deres uddannelse under programmet for teknisk assistance til saakaldt underudviklede lande.

Siameserne skal udannes efter samme princip, som man fra dansk side har anvendt med et kursus for en halv snes indonesere, der for 2—3 aar siden kom hertil for at blive oplært i den danske handelsflaade. Først maatte alle seks officerer fra Thailand i nogle maaneder gennemgaa et kursus i dansk, saa de kunne begaa sig paa danske læreanstalter og arbejdspladser. Derefter kommer de til et maskinkursus paa Danmarks tekniske Højskole, og senere bl. a. paa skibsværfter for at sætte sig ind i principperne for moderne skibsbygning — en af dem skal bl. a. til kursus paa Helsingør skibsværft. Det er ogsaa hensigten at lade dem sejle med statsskoleskibet DANMARK og med danske handelsskibe.

Mangelen paa skibsofficerer er et stadigt voksende problem i handelsmarinen, og hovedårsagen er skatteforholdene. Naar en skibsfører, maskinmester eller styrmand kommer hjem efter et par aar i udenrigsfart, bliver der

et kæmpebeløb at betale af hyren plus overarbejdstillæg og kontant erstattede ferier og fridage.

Repræsentanter for de nordiske landes skattemyndigheder forhandler nu om en speciel sømandsskat, udarbejdet efter den norske kildebeskatning for sømænd.

Lystfiskere i Middelfart er i sommer kommet hjem med rige fangster i form af — oste.

En ung mand »fangede« en fuldfed ost til en værdi af 75 kroner.

Osternes fremkomst skyldes, at der for nogen tid siden udskibedes et stort parti ost, hvoraf en del faldt over bord paa grund af haard sø. Ostene er nu rullet ind under land.

For nylig havde flere norske aviser referat om en »sømand«, som i et restaurationstoilet slog en mand ned og stjål penge fra ham.

Tiltalte, som opgav at være sømand, havde i perioden fra 24/2 1954 til 7/4 1955 haft en samlet fartstid paa 68 dage, fordelt paa 2 skibe. I samme periode havde han flere gange faaet bøder for løsgængeri. Siden april 1955 havde han ikke været til søs, og det var 27 måneder siden, han havde været mønstret paa et skib.

Norske maritime institutioner giver udtryk for det ønskelige i, at aktor, naar saadanne »sømænd« dukker op, ville lade titlen efterkontrollere hos Sentralregistret for Sjøfolk. Det ligger nær at antage, at »løsgænger« ville være den rette betegnelse.

Misbruget af titlen »sømand« er nu blevet taget op med Oslo politikammer af Norsk Skibsadoption. Paa grundlag af henvendelse herfra er der fra politiinspektøren sendt underretning til samtlige politifuldmægtige med anmodning om, at de instruerer deres folk om sagen.

Man haaber, at denne politiinstruks vil hjælpe, saa man maaske efterhaanden kan faa aflivet de fleste f disse »søfolk«, af hvilke de fleste nærmest tgaar i rutefart Jernbanetorvet rundt. Gennem deres misbrug af sømandstitlen kan disse bolværksmatroser kun bidrage til at rive ned, hvad andre bygger op.

(Efter »Fraktemann«.)

Den canadiske flaades arktiske patruilleskib LABRADOR er ankommet til Halifax efter en tur paa over tre maaneder nord om Canada gennem den berømte Nordvest-Passage. Skibet var til søs i 109 dage og har tilbagelagt en strækning paa 18.500 sømil gennem isfyldt farvand.

Ekspeditionens største resultat er, at det er lykkedes at finde en sejlrende gennem Bellot Strait, og det betyder, at man i fremtiden kan sende forsyninger til arktiske radarstationer langs den canadiske Ishavskyst *pr. skib*.

LABRADORS fører, kaptajn Pullen, erklærer, at hans skib sejlede igennem Bellot Strait 6 gange, og efter den fjerde tur eskorterede man som lodsartøj tre amerikanske krigsskibe gennem strædet. Et andet vigtigt resultat — og i første omgang det vigtigste —, er opdagelsen af en sejlrende gennem Resor-Pike kanalen til Frobixher Bay paa Baffin Island, oplyser kaptajnen videre. Bellot Strait vil formentlig være sejlbar hvert aar fra slutningen af august til midt i oktober. Hvis man indretter sig klogt, kommer man igennem, idet drivisen følger md tidevandet, sluttede han. Strædet er skiftevis blokeret af is og helt isfrit.

Helsingør Skibsværft har søsat Europas største færge. Færgen, der er bygget til de svenske statsbaner, skal til sommer indsættes paa ruten Sassnitz-Trelleborg. Den er

137 m lang og er dermed 20 m længere end den største danske færge, mens bredden er 18,7 m. Der vil kunne overføres 2000 passagerer ad gangen og et stort antal jernbanevogne, idet færgen indrettes med fire spor. Derimod vil der under normale forhold, dvs. med fuld last af jernbanevogne, kun kunne overføres 30 biler. Den store færge er forsynet med to B & W-dieselmotorer, der tilsammen udvikler godt 8000 hestekræfter. Færgen faar som den første i Europa stabilisatorer, saaledes at passagerer og vogne sikres en behagelig overfart selv i uroligt vejr. Færgen blev ved søsætningen navngivet af en af de svenske Haga-prinsesser og fik navnet TRELLEBORG.

Det hollandske motorskib CORNELIA, der grundstødte paa Nordmands Hage ved Hals, kom flot paa overraskende maade. Skipperen havde tilkaldt hjælp fra bugserselskabet Goliath i Aalborg. En slæbebaad var parat til at tage fat paa arbejdet, da rutebaaden til København ud paa natten passerede det grundstødte skib. Suget som følge af rutebaadens passage var saa kraftigt, at CORNELIA kom flot og kunne fortsætte sin rejse til Rotterdam.

Hvordan man ødelægger en forening

Vent saa længe som muligt med at betale kontingent.

Naar du bliver mindet om betalingen, bliv da fornærmet og sig, at du vi melde dig ud.

Modtag aldrig valg til nogen funktion, thi det er lettere at kritisere end gøre noget selv.

Gør det mindst mulige. Naar andre hænger i, sig da, at det er klikeregimente.

Raab altid paa, at der skal gøres noget, men gør aldrig noget selv.

Vær med til alt, som besluttes paa møder, men gaa bagefter omkring og kritiser beslutningen.

Forenings- Meddelelser

Aarhus afd. afholdt 12/9 kammeratskabsaften i »Marinekahytten«, hvor divisionsfører Christiansen i *Det maritime Hjemmeværn* fortalte om de frivillige værnets støtte til forsvaret.

Aarhus afholdt den 10/10 hyggeaften for medlemmer med damer.

Damhusso afd. havde 1/10 arrangeret en præmieskydning i »Kahytten« — overskuddet gik til at dække deltaernes fortæring af pølser og brød.

Randers afd. indledte sin vintersæson 12/10 med en hyggelig sammenkomst. 5 nye medlemmer modtog deres emblem, og Peter Myken fik sit 25-aars emblem overrakt. Poul Sann bragte en hilsen fra Aalborg afd. — det gjorde derfor et dybt indtryk paa kammeraterne, da de erfarede, at han den næste dag ganske pludselig var død.

Gentofte afd. havde 16/10 indbudt kammeraterne fra Søllerød afd. til at overvære kommandørkaptajn Krøyers foredrag om A- og B-bombernes virkninger samt nyten af at være godt forberedt herimod i tilfælde af angreb. Marineforeningens tidligere formand KD Paul Ipsen forestod optagelsen af to nye medlemmer.

Viborg afd. fejrede 19/10 sin 15 aars stiftelsesdag ved en meget vellykket fest med stor deltagelse bl. a. ogsaa fra *Randers* og *Silkeborg*. Hovedbestyrelsesmedlem *Chas. Mortensen*, *Randers*, holdt festtalen og bragte hilsen fra Marineforeningens formand.

Glostrup-Taastrup fejrede 19/10 sin 12-aars fødselsdag ved en smuk fest, hvori formanden for Marineforeningen *KD de Lichtenberg* deltog.

Hørsholm/Rungsted indviede sin nye marinestue paa *Hotel Bakkehavn* i *Hørsholm* den 27/10.

Allinge-Sandvig Marinebakke genindviede 27/10 sin gamle marinestue i nye smukke lokaler paa *Højers hotel*. *Bornholms* afd.s formand, kommandørkaptajn *Hassager Christiansen*, lykønskede bakken til dens nye og smukke lokaler, og *Københavns* afd.s næstformand, maskinmester *Gjerdning*, overrakte som gave en af ham selv forarbejdet miniature-minebøsse. Fra en af damerne modtoges en smuk gæstebog med bakkens emblem broderet paa omslaget.

Kerteminde afd.s skyttelav oplyste ved sin generalforsamling i november, at der havde været afholdt pokalskydning og fregatskydning i det forløbne aar, endvidere havde afd. været repræsenteret ved landsskyttestævnet. De daglige skydninger finder sted hver mandag undtaget i juli maaned.

Damhusso afd. afholdt andespil den 1/11, og den 5. i samme maaned samledes man til kammeratskabsaften.

Søllerød afd. afholdt 2/11 et vellykket bankospil med mange gode gevinster.

Viborg afd. deltog med sit flag i paraden for H. M. kong *Frederik* i anledning af 3. regiments 300 aars jubilæum.

Marineforeningens landssekretær deltog 5/11 sammen med *Helsingør* afd.s formand *Jacob Warrer* og repræsentanter for *Gentofte* afd. i *FLOTTANS MÄNs Hälsingborg* afd.s ärtmiddag i foreningens smukke lokaler i det gamle *Tullhus*, hvor *Marinlotterne* stod for den fortræffelige forplejning. Det blev en straalende aften i godt kammeratligt samvær mellem gamle svenske og danske orlogsgaster.

Aarhus afd. havde 5/11 arrangeret pokalskydning mod skytter fra *Randers* afd. *Randers* holdet vandt med 90,8 gennemsnitspoints mod *Aarhus*' 89,6. Bedste *Randers*-skytte *Ejner Jensen* med 94 p. fik en sølvskæ.

Roskilde holdt ande- og gevinstspil den 5/11.

Aalborg holdt gaase- og andespil den 6/11.

Aarhus holdt flæske- og fjerkræspil 7/11.

Holbæk holdt andespil 7/11, — det gjorde *Gentofte* ogsaa.

Glostrup-Taastrup afd. paahørte 7/11 kontorchef *B. von Munthe af Morgenstiernes* interessante foredrag om *Skibsfarten før og nu*. Som gæster var inviteret 3 værnepligtige fra *Holmen*.

Gentofte afd. har indledet et samarbejde med naboafdelingerne *Kongens Lyngby* og *Søllerød* med gensidig deltagelse i hinandens arrangementer paa lige fod med den arrangerende afd.s egne medlemmer. Dette paabegyndte samarbejde paatænkes udvidet til ogsaa at omfatte andre nærliggende afd. Ligeledes agiteres ogsaa for deltagelse som medlem af *Marineforeningens Skyttelav København*.

Helsingør afd. havde 9/11 samlet ca. 200 gamle orlogsgaster paa »Kystens Perle« for at fejre afdelingens 40 aars stiftelsesdag. Orlogsgasterne var i alderen fra 19 til 85 aar, og de havde pigerne med. Festen indledtes med den traditionelle flaghejsning, og den fik et særligt præg derved, at samme mand som for 40 aar siden, bogholder *Willy Berthelsen*, hejste flaget. Derefter oplæste *S. Aa. Engmann* en prolog, skrevet af *A. Hesdorf*, hvorpaa *Jacob Warrer*

hævede sin formandsrøst til velkomst. Ved middagen talte *Marineforeningens* formand, kommandør *G. de Lichtenberg*, som fra hovedforeningen overrakte et morsomt gammelt billede fra *U-baadsstationen* i *Helsingør* til ophængning i *Marinestuen*. Endvidere talte *Warrer*, den tidligere landsformand, kommandør *Paul Ipsen*, og *Hälsingborg* afdelings formand, *B. Claësson*. *KD de Lichtenberg* uddelte 25 aars hæderstegn til *Holger Ilso* og udnævnte *Carl Christensen* og *G. Willumsen* til æresmedlemmer. De to er de eneste nulevende af foreningens stiftere. Efter de officielle taler hyldedes foreningen i baade gaver og ord. Blandt de mange talere, der havde ordet, var ogsaa ordförande for *FLOTTANS MÄN* i *Ängelholm*, *Nordquist*. Derefter var der forskellig underholdning og dans. *Marineforeningens Helsingør* afd. fik gaver og telegrammer fra følgende: *H. K. H. Arveprins Knud*, *Flottans Mäns Ängelholm* og *Hälsingborg* afdelinger, *Holbæk* afd., *Frederiksværk* afd., *Hillerød* afd., *Søllerød* afd., *Fredensborg* afd., *Forsvarsbrødrene*, *Gardehusarerne* m. fl.

Frederiksberg afd. havde 10/11 samlet sine medlemmer til et hyggeligt *Mortensaftens-gilde*.

Randers afd.s damekomité havde 16/11 arrangeret en vellykket pakkefest, hvis overskud, 409 kr., gaar til juletræsfesten.

Aarhus afd. uddelte ved sin »Mannaften« paa *Marinekaserne* sit aarlige sølvbæger for eksemplarisk tjeneste og godt kammeratskab til vpl. *Anker Møller Rasmussen*, der var indstillet hertil af samtlige befalingsmænd og alle kammeraterne, en indstilling, der godkendtes af kasernekommandanten. Afdelingsformanden *Villy Kyst* foretog overrækkelsen og udtalte sin paaskønnelse for hans pligtro tjeneste og gode eksempel.

Københavns afd. afholdt sit aarlige andespil den 23/11.

Svendborg afd. havde 30/11 arrangeret en sammenkomst for medlemmer med damer. Efter kaffebordet vistes en udmærket safarifilm *Congorilla*, og under den paafølgende dans holdtes en rask pakkeauktion, hvor budene faldt slag i slag.

Frederiksberg afd. afholdt et stort og velbesøgt andespil 30/11.

Søllerød havde arrangeret en fælles bestilling paa *Søværnets* smukke askeskaal (kr. 3,50) til anvendelse som julegave.

Roskilde afd. afholdt medlemsmøde 3/12.

Damhusso afd. mødtes 3/12 med damerne, hvor underholdningen forestodes af *troubadoursangeren Max Reinhardt*.

Gentofte afd. havde 4/12 arrangeret filmaften med forevisning af tre interessante marinefilm udlaant af den canadiske ambassade.

Glostrup-Taastrup sluttede aaret med en munter julefest 7/12, hvortil damerne ogsaa var indbudt.

Aarhus afholdt 12/12 et andespil for medlemmer med damer.

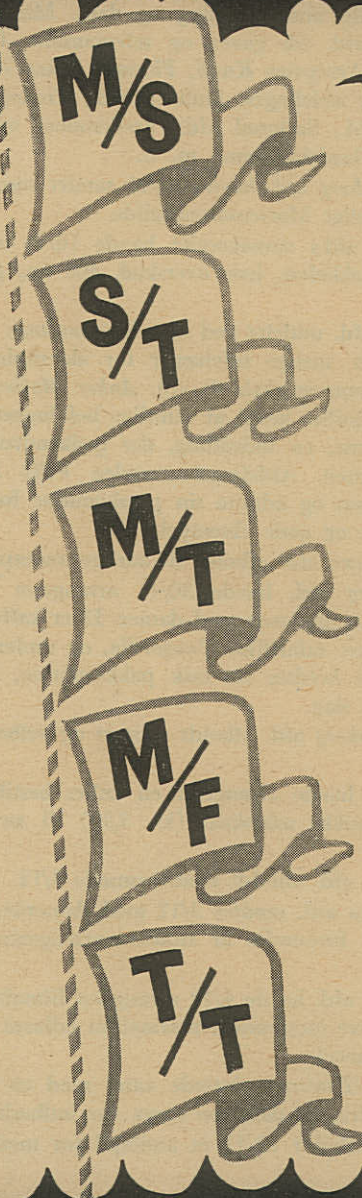
Københavns afd. afholdt 16/12 julekomsammen med forevisning af amerikanske film.

Kertemindes traditionelle juleskafning var præget af god offervillighed, minebøssen gav 75 kr., og medbragte pakker indbragte 125 kr., hele det samlede beløb gik til juleuddelingen og *Hjælpekassen*.

Randers afd.s legatudvalg kunne paa sin aarlige udde-lingstur før jul fordele kr. 650 til enlige og syges julefest.

Randers afd.s julefest 27/12 var besøgt af over 250 deltagere, hele to nisser maatte indkaldes til underholdning af børnene; det blev alle tiders bedste juletræsfest.

Hempels til alle slags skibe

J. C. Hempels Skibsfarve-Fabrik
AMALIEGADE 8 KØBENHAVN K. MINERVA 3842

Viborg afd. holdt sin juletræsfest den 28/12 med stor tilslutning baade af børn og voksne.

Roskilde afd. havde i 1957 i fællesskab med 4. regiments soldaterforening arrangeret en julefest den 30/12 med underholdning af foredragsholderen *Claussion Kaas* — stor succes.

Aarhus afd. afholdt sin kæmpe-julefest den 30/12 — først med juletræ for børnene og derefter sluttedes med »julebal paa dækket«.

Esbjerg afd. afholdt 1. juledag sin juletræsfest, om eftermiddagen for børnene med meget stor tilslutning, medens aftenfesten for de voksne havde jævnt god tilslutning.

Glostrup-Taastrup startede det nye aar med et torsk-gilde. Der vistes en glimrende film om luftbaser i Grønland og ispatruljetjenesten i Nordatlanten.

Gentofte havde formaaet orlogskaptajn *Berthelsen* til at fortsætte sit meget spændende foredrag om Security contra Efterretningstjeneste ved mødet den 15/1.

Aarhus afd. luede sig ved et torsk-gilde i Marinekahytten 16/1.

Hørsholm/Rungsted afholdt 18/1 et vellykket torsk-gilde i sin nyindrettede marinestue. Aftenen formede sig som en hyldelse til marineforeningens næstformand, *Chr. Bonnelycke* i anledning af 60-aars dagen fornylig. Kommandør *de Lichtenberg* holdt en meget inspirerende tale, som fik en straalende modtagelse. Gasterne fra Det maritime Hjemmeværn var ogsaa repræsenteret til denne for-nøjelige festaften.

Vordingborg afd. uddeler hvert aar et sølvbæger til den bedst bestaaede elev paa Søværnets Mathskole paa Margretheholm.

For aaret 1957 er dette sølvbæger forsynet med givrens og elevens navne tildelt intendanturelev nr. 219, *S. F. Laur-sen*.

Randers afd.s medlem, rentier *Anders Christensen*, Al-lingaa bro afgik 7/10 ved døden 84 aar gammel.

Randers afd.s æresmedlem, lods *Niels Christensen*, afgik 21/10 ved døden, 83 aar gammel. Ved begravelsen pa-raderede Randers afd.s flag og forvalter *C. Ovesen* bragte en sidste hilsen fra kammeraterne.

Odder afd.s medlem, *Gunnar Nielsen*, er afgaaet ved døden.

Stevns afd.s æresmedlem, pens. færgebestyrer *Jens Chri-stensen*, Bøgeskoven, Holtug blev begravet 30/11. Ved ki-sten paraderede afd. med flaget.

Kalundborg afd.s æresmedlem og mangeaarige flaggast, styrmand *Valdemar Mortensen* døde 4/12. Begravelsen foregik 8/12 hvor kammerater bar baaren ud af kirken og flaget paraderede i kirken og ved graven.

Fredericia afd. har 5/12 mistet sit æresmedlem ved havnefoged *P. M. Schmidts* død.

Svendborg afd.s medlem, maskinmester *A. Høj* døde i december om bord i sit skib, medens dette var i søen. Be-gravelsen fandt sted i Gibraltar.

Københavns afd.s mangeaarige flagbærer, vognmand *Hans Torp*, bedre kendt i kammeraternes kreds som »Jolle-roeren« afgik ved døden 21. december, 74 aar gammel.

Hjørring afd.s tidligere, meget initiativrige formand, kø-relærer *P. C. Larsen* afgik ved døden nyttaarsaften.

Æret være deres minde.

Marineforeningen gratulerer

10/10: Glarmester *Kaare Hougaard*, Randers, 60 aar.

1/12: Amtmand *Poul Holck*, Randers 65 aar.

1/12 Havnemester *Aage Petersen*, formand for Skagen afd. udnævnt til Ridder af Dannebrog.

4/12: Lodskaptajn *Peter Bom*, København, 70 aar.

31/12 Lokomotivfører *E. A. Bjerneboe*, København, 60 aar.

15/2: Medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse og formand for Vordingborg afd., købmand *Otto Petersen* og frue, sølvbryllup.

Bog anmeldelse

Marinehistorisk Selskab har som sit skrift nr. 4 udsendt en samling af handlinger om *De danske Stræder og Øresundstolden*. Arkivar, dr. phil. *Gunnar Olsen* giver en oversigt over de danske stræders og Øresundstoldens historie, sagførerfuldmægtig, cand. jur. *E. Harremoës* behandler vore gennemsejlingsfarvandes folkeretslige status i relation til Øresundstolden og traktaten vedrørende dens afsløsning. Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* beretter om de til sundtoldens opkrævning m. m. ved Helsingør udstationerede vagtskibe, og endelig afslutter selskabets formand, kommandørkaptajn *R. Steen Steensen* skriftet med beretning om de danske stræders spærring ved den første verdenskrigs udbrud i august 1914.

Ikke prøvet saltvand

A propos »Hvide maage«, »Fiskerpigens sang« og alle de øvrige grammofonplade-brækmidler af lignende art samt som en tilslutning til et læserbrev ses i medlemsbladet for Danmarks Skibsførerforening følgende:

Vi er led og ked af over den danske radio og paa anden maade at faa den danske sømand præsenteret som et individ, hvis horisont ikke strækker sig ret meget ud over Nyhavn og dens saakaldte glæder. Det er imidlertid ikke alene radioen, der har tillagt sig den jargon, ofte ser man saakaldte sømandsforfattere anlægge en lignende. Det skyldes vel, at baade radioens folk og de fleste sømandsforfattere ikke selv har prøvet at sejle i saltvand, men naar de ikke har det, saa lad hellere være med at tale eller skrive om os. (Politiken)

Marineforeningens Kalender

6/2: *Brønderslev* kl. 2000 kammeratskabsaften

6/2: *Glostrup-Taastrup* kl. 1930 »admiralforsamling«

8/2: *Randers* kl. 1800 generalforsamling

15/2: *Kongens Lyngby* fastelavnstest

19/2 *Gentofte* kl. 1900 generalforsamling

20/2 *Brønderslev* kl. 2000 generalforsamling

6/3 *Glostrup/Taastrup* kl. 1900 medlemsmøde

8/3 *Brønderslev* kl. 2000 medlemsmøde

8/3 *Brønderslev* kl. 1900 kongefest

12/3 *Gentofte* kl. 2000 foredragsaften

10/4 *Glostrup/Taastrup* forårsfest med damer

17/4 *Brønderslev* kl. 2000 foredragsaften

Marineforeningens Skyttelav, København, afholder pokalskydning 18/2 og generalforsamling 25/2. Træningsskydning: 4/2

Randers afd. har skydeaften den første fredag i hver maaned kl. 2000.

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften paa »Roarslund«.

Marineforeningens Glas

Salget af disse smukke glas giver fortsat en indtægt til Marineforeningens Admiral Carstensens Fond — støt denne ved køb af glassene; de er velgennede som præmier eller gaver. Prisen er:

Kr. 7,50 for øl- og whiskyglas,

Kr. 4,50 for portvinsglas og

Kr. 4,00 for snapseglass.

Det er en nydelse
at drikke af Marineforeningens glas!

ASKESKÅLE

vaser og glas

m. m.

dekoreret i hånden med kongeskibet, marinens skibe og Marineforeningens emblem. Bestilles gennem skibschefen eller direkte.

HILLIGSØE

Polarvej 19 - Aarhus

AALBORG

BERG KNUDSEN'S

SLAGTERFORRETNING

SKIBSPROVIANTERING

Korsgade 28 — Telefon 2592 — Aalborg

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

ALT VEDR. ELEKTRISK INSTALLATION

(Speciale: Skibsinstallationer)

Reparationer af enhver art

Radio, ekkolod, dynamoer, motorer

JOHS. HØJHOLT SØRENSEN

Dynkarken 10 v. Aarhus havn.

Tlf. 3 20 71

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270

Simon Madsen

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & Søn

VAADBINDERI OG TOVTØRRERI

ESBJERG

Esbjerg Skibshandel

v/ Harald Nielsen

Ny Havn

Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marinesforeningens
medlemmer

ESBJERG

Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG

TLF. 2053

FREDERICIA

Den „Folkelige Forsamlingsbygning“

»Fremad« Tlf. 85 - Vald. Pedersen

God mad — Billige priser

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/₅**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63

Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE

TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.)

Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74**Carlsen & Aaens Vaadbinderi**

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL

TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****HØRSHOLM****Hotel Bakkehave**anbefaler sig med sin nye marinestue,
selskabslokaler til middag, skovture og
medbragt mad.

Tlf. Hørsholm 806

KOLDING**Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet »Thor«

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Tlf. 529

SILKEBORG

Gamle marinere mødes i marinestuen

AKTIESELSKABET

DEN FOLKELIGE FORSAMLINGSBYGN.

Vestergade 26

Tlf. Silkeborg 68

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør

Tlf 41345

Skibsradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SØNDERBORG**

Sønderborg Andelsmejeri

Telf. 61 — 487

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE^A/_S Vejle Mælkekompagni

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
Hovedforeningens og bladets kontor: Havnegade 55, København K., kontor-
tid daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. Palæ 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk

MEMLEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER